

Industrins kapacitetsutnyttjande 2015

NV0701

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	Aktualitet	8

3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet.....</i>	<i>9</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet.....</i>	<i>9</i>
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Uppl ynningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Industrins kapacitetsutnyttjande

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100). www.scb.se/SOS

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	David Lööv
<i>Telefon:</i>	08-506 947 71
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm

Kontaktperson: David Lööv
Telefon: 08-506 947 71
Telefax: 08-506 945 71
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken SFS 2001:99, förordning om den officiella statistiken SFS 2001:100 samt SCBs föreskrift SCB-FS 2015:4.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sekretess gäller för de uppgifter som lämnas in till undersökningen. Uppgifter som behövs för forskningsändamål kan dock efter särskild prövning komma att lämnas ut.

Ingen behandling av personuppgifter förekommer i undersökningen.

A.8 Gallringsföreskrifter

Registret arkiveras med en arkiveringsfrist på 25 år med hänvisning till RA-MS 2007:64. Primäruppgifterna samlas in via webbtjänsten SIV och gallras där efter två år i enlighet med RA-MS 2006:57. Motsvarande primäruppgifter bevaras i det slutgiltiga observationsregistret. Arkiveringsfristen är 25 år för primäruppgifterna.

A.9 EU-reglering

För närvarande föreligger ingen EU-reglering och någon sådan är inte heller aviserad.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall kvartalsvis belysa utvecklingen av kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på branscher.

Industrins kapacitetsutnyttjande har funnits som självständig statistikprodukt hos SCB sedan 1980, men är idag en delprodukt i en större undersökning. År 1998 samlades de tre separata undersökningarna *Industrins leverans- och orderläge* (NV0501), *Industrins lager* (NV0602) samt *Industrins kapacitetsutnyttjande* (NV0701) under beteckningen *Konjunkturstatistik för industrin*.

För att minska uppgiftslämnararbetet infördes från och med 2009 förenklingar i insamlingen av statistiken. Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan

10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

I samband med publiceringen av resultaten för tredje kvartalet 2010 publicerades historiska tidsserier för kapacitetsutnyttjandet som räknats tillbaka till 1980. Ett urval av de branscher i SNI 2007 som överensstämmer bakåt i tiden har räknats tillbaka.

Från och med första kvartalet 2011 publiceras osäkerhetsmarginal jämte punktskattning av industrins kapacitetsutnyttjande.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av myndigheter, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är främst Riksbanken, Konjunkturinstitutet samt Finansdepartementet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken avser att mäta de kortsiktiga förändringarna i kapacitetsutnyttjandet inom industrin. Kapacitetsutnyttjandet definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet uttryckt i procent.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in via *Konjunkturstatistik för industrin*. Rampopulationen definieras en gång per år med hjälp av SCB:s företagsdatabas i mars och omfattar företag inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* med 10 anställda eller fler. Urvalet består av drygt 2000 företag. Designen är stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval inom strata, där stratifieringen görs med avseende på branschtillhörighet och företagsstorlek. Varje år dras ett nytt urval och nya enheter inkluderas, samtidigt som ett antal enheter lämnar undersökningen.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in med hjälp av webb- och pappersblanketter. Granskning och eventuell rättning genomförs av inkomna uppgifter. Därefter skattas genomsnittligt kapacitetsutnyttjande för hela industrin och uppdelat på ett fåtal branscher. Imputering används för att kompensera för både partiellt bortfall och objektsbortfall.

Varje kvartal publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Statistikdatabasen. Uppgifterna publiceras omkring en månad plus 15 dagar efter referenskvartalets slut.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För närvarande pågår ett arbete med att samordna sex viktiga kortperiodiska undersökningar, de fyra undersökningarna i *Konjunkturstatistik för industrin, Omsättning inom tjänstesektorn* (HA0101) och *Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenäringsar*, (NV0107). Den samordnade undersökningen ska driftsättas i juni 2015. En samordnad undersökning för industri- och tjänstesektorn med avseende på bland annat urvalsdesign och estimation medför att Nationalräkenskaperna (NR) på SCB får ett bättre underlag med högre kvalitet till kvartalsberäkningarna av BNP.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken mäter och redovisar kvartalsvis kapacitetsutnyttjandet för olika branscher inom avdelningarna *utvinning av mineral* (B) och *tillverkningsindustri* (C) (SNI2007). Statistiken bygger på material som samlas in via urvalsundersökningen *Konjunkturstatistik för industrin*. Kvalitetsdeklaration är därför inriktad på ovan nämnda urvalsundersökning med fokus på den del som rör insamlandet av uppgifter om kapacitetsutnyttjande.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på ett visst antal branscher och MIG-grupper, Main Industrial Groupings, vilka är industrins huvudgrupper.

1.1.1 Objekt och population

Urvalsramen innehåller urvalsobjekten företagsenheter och undersökningsobjekten är verksamhetsenheterna inom utvald företagsenhet. Verksamhetsenhet är en branschmässigt avgränsad del av en företagsenhet. En företagsenhet som ingår i urvalet måste således ha åtminstone ett industriarbetsställe och det är endast den industriella verksamheten som ska rapporteras.

Populationen som observeras består av verksamhetsenheter inom näringsområdet *utvinning av mineral och tillverkningsindustri*, SNI 05-08 och 10-33 (SNI 2007), som tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk, sektorkod 110-120 (INSEKT 2000). Verksamhetsenheter som tillhör företagsenheter med färre än 10 anställda ingår inte i populationen.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

1.1.2 Variabler

De uppgifter som samlas in är kapacitetsutnyttjande under aktuellt kvartal. Kapacitetsutnyttjandet i procent definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet.

Om kapacitetsutnyttjandet understiger 100 procent skall huvudsaklig orsak anges. Möjliga orsaker listas som färdigtryckta alternativ i enkäten. Dessa variabler publiceras inte utan används enbart i granskningssyfte.

1.1.3 Statistiska mått

Ett skattat medelvärde av variabeln kapacitetsutnyttjande beräknas. Parametern utgör ett viktat medelvärde, där antal anställda används som vikt.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten redovisas fördelade på branschgrupper och aggregat enligt SNI2007, främst på 2-siffernivå men även på grövre nivå. Resultaten redovisas också enligt fyra MIG-grupper.

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för statistiken är kvartal och avser kapacitetsutnyttjandegraden i förhållande till fullt kapacitetsutnyttjande under perioden.

1.2. Fullständighet

Statistiken avser att visa genomsnittligt kapacitetsutnyttjande hos industriföretag med minst 10 anställda. Datainsamling görs för företag med 50 anställda eller fler, medan kapacitetsutnyttjandet för företag med 10-49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda. De branscher som ingår i undersökningen hör till avdelningarna *utvinning av mineral* (B) och *tillverkningsindustri* (C) inom SNI2007. SNI05 och 06 ingår inte i undersökningen eftersom det inte existerar någon kolutvinning eller utvinning av råpetroleum och naturgas i Sverige. SNI09 exkluderas då målpopulationen historiskt har varit för liten att mäta.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Liksom i stort sett all statistik är även industrins kapacitetsutnyttjande behäftad med viss osäkerhet. Statistiken bygger på uppgifter som samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin och i avsnitt 2.2 görs en genomgång av dess felkällor samt vilka konsekvenser det medför.

2.2 Osäkerhetskällor

Bland osäkerhetskällorna som beskrivs nedan bidrar förmodligen främst mätfelet till den osäkerhet som finns i statistiken.

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av cirka 6 500 företagsenheter, medan stickprovsstorleken består av drygt 2 000 objekt. Eftersom statistiken är baserad på ett urval av objekt uppstår en avvikelse mellan observerat resultat och det resultat som man skulle ha erhållit om en totalräkning gjorts.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

2.2.2 *Ramtäckning*

Undertäckning utgörs av nyetablerade företag som vid urvalstillfället inte hunnit registrerats i företagsregistret. Övertäckning utgörs av de företag som är nedlagda, men som trots det fanns med i ramen vid urvalstillfället. Urvalet till konjunkturstatistik för industrin dras i april för att fånga upp de företagsförändringar som skett vid årsskiftet. Uppgifterna i rampopulationen vad gäller bransch och antal anställda är då i de flesta fall två år gamla.

2.2.3 *Mätning*

Avgränsade industriverksamheter inom utvalda företagsenheter ska rapportera uppgifter om kapacitetsutnyttjande.

När företagen ska rapportera kapacitetsutnyttjandet inom industriverksamheter finns en risk att företaget redovisar kapacitetsutnyttjandet för företaget totala verksamheter. Framför allt mindre företag kan uppleva det som ett problem att särredovisa industriverksamhet från övrig verksamhet.

Eftersom många företag, främst mindre, inte har datasystem som stöder kvartalsredovisning av kapacitetsutnyttjande görs antaganden om att mätfel finns i statistiken. Uppgifter om kapacitetsutnyttjande bygger på en subjektiv uppskattning av produktionsnivåer och inte på en mätning av fysiska storheter. Även feltolkningar av anvisningar leder till mätfel.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch. Detta bygger på antagandet att kapacitetsutnyttjandet per anställd ser likadant ut hos ett företag med mellan 10 och 49 anställda som hos ett företag i storleksklassen 50-74 anställda.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfallet i undersökningen konjunkturstatistik för industrin är omkring 20 procent ej inkomna svar under en normalmånad.

Det finns en risk att bortfallet leder till en systematisk under- eller överskattning av statistiken. För att undvika ett alltför stort bortfall i undersökningen påminns uppgiftslämnarna via brev om uppgifterna inte inkommit när sista svarsdatum passerats. I de fall där uppgifterna inte inkommit trots påminnelse skickas även påminnelse via e-post. Imputering används i syfte att försöka kompensera för bortfallsfelet.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas in med hjälp av blanketter. Omkring 98 procent av de inkomna svaren lämnas via den elektroniska webbblanketten

(SIV), medan resterande del inkommer via pappersblanketter vilka bearbetas manuellt.

I samband med dagliga överföringar från SIV slussas de formellt korrekta uppgifterna direkt till produktionsdatabasen. Uppgifter som har något fel, exempelvis summeringsfel och negativa värden, skrivs till en fellogg och rättas manuellt.

Efter att uppgifterna registrerats i produktionsdatabasen granskas de. Till detta används ett specialutformat granskningsprogram, SELEKT. Med hjälp av SELEKT görs en bedömning av observationens avvikelser från ett, utifrån tidigare lämnade observationer för samma enhet, förväntat värde. Detta viktas sedan med den effekt värdet skulle ha om det faktiskt är fel. Varje observation får genom detta förfarande en poäng. Sedan görs granskningen utifrån den prioriteringsordning som poängerna skapar, det vill säga högst poäng granskas först. Misstänkta fel följs upp med återkontakter i form av telefonsamtal och e-post.

En slutlig granskning görs på aggregerade branschdata före publicering i samband med att de slutgiltiga resultaten beräknats.

2.2.6 *Modellantaganden*

Industrins kapacitetsutnyttjande påverkas av modellantaganden.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlas endast in från företag med minst 50 anställda. Kapacitetsutnyttjandet för företag mellan 10 och 49 anställda skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

Revideringar

När statistiken för ett nytt kvartal publiceras revideras också uppgifterna för tidigare kvartal. Normalt revideras materialet fyra kvartal bakåt. Det beror i huvudsak på att nya respektive reviderade uppgifter har inkommit.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Sedan första kvartalet 2011 redovisas ett 95 procentigt konfidensintervall.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter om industrins kapacitetsutnyttjande samlas in, bearbetas och publiceras varje kvartal.

3.2 Framställningstid

Statistiken publiceras kl. 09.30 omkring en månad plus 15 dagar efter kvartalsslut, med undantag av andra kvartalet som publiceras något senare. Förskjutningen beror på svårigheter att samla in uppgifter under sommarmånaderna.

3.3 Punktlighet

Publicering har kunnat ske enligt den på förhand fastställda ursprungliga publiceringsplanen.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Något som är betydande för jämförbarheten över tiden är de förändringar av näringsgrensindelning som gjorts under åren. Exempelvis användes indelningen SNI 2002 från 2002 till 2008, medan från 2009 beräknas och redovisas statistiken enligt SNI 2007. Tidsserier finns dock tillbakaräknade till 1990 i SNI 2007, vilket ändå möjliggör jämförbarhet under en viss tidsperiod.

Övergången till SNI2007 innebär bland annat branscherna *Annan förlagsverksamhet* samt *Återvinningsindustrin* inte längre ingår i industrinäringen.

I samband med urvalsdragningen 2009 höjdes cut-offen för de företag som skall lämna uppgifter om kapacitetsutnyttjande från 10 anställda till 50 anställda. Åtgärden påverkar jämförbarheten då företag med 10-49 anställda idag skattas utifrån insamlade uppgifter för företag i storleksklassen 50-74 anställda inom respektive bransch.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken omfattas inte av någon EU-förordning som anger hur statistiken skall beräknas. Det är därför svårt att uttala sig om huruvida det är möjligt att jämföra statistiken med motsvarande statistik inom andra EU-länder.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Sam användbarheten mellan kapacitetsutnyttjandestatistiken och övrig konjunkturstatistik för industrin får anses vara god då de härrör från samma urvalsundersökning.

Statistik över industrins kapacitetsutnyttjande presenteras också i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer. Undersökningarna genomförs inte på samma sätt, vilket försvårar möjligheten till jämförelser.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Varje månad publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Statistikdatabasen (SSD). Ett pressmeddelande publiceras på SCB:s webbplats. Ett mer kortfattat pressmeddelande skickas till olika nyhetsbyråer.

5.2 Presentation

Statistiken publiceras i Statistikdatabasen (SSD). I samband med varje publice-

ring skrivs ett pressmeddelande med den viktigaste informationen om industrins kapacitetsutnyttjande. På SCBs webb publiceras vid sidan av pressmeddelandet även tabeller och diagram.

Resultaten redovisas i form av en kvot mellan faktiskt och fullt kapacitetsutnyttjande.

5.3 Dokumentation

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i detta dokument, *Beskrivning av Statistiken (BaS)*.

Framställningen av statistiken och statistikregistret beskrivs i, *Statistikens framtagning (SCBDOK)*.

Detaljerad information om statistiken beskrivs i *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*.

Samtliga dokumentationer finns publicerade på SCB:s webbplats, <http://www.scb.se>.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl. kan efter prövning få tillgång till aidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

David Lööv

Telefon 08–506 947 71

e-mail fornamn.efternamn@scb.se alternativt konjind@scb.se.